

M A G I J A

DUHOVI

KAJ JE DUH ?

Duhovi naj bi bili prikazni duš mrtvih v obliki, ki je prepoznavna tudi živim.

Tisti, ki so duhove videli, trdijo, da so le-ti v glavnem bledi in zelo slabo vidni. Lahko hodijo skozi trde predmete, recimo stene in zaprta vrata. Prikazujejo se in izginjajo, ne da bi pustili kakršnekoli sledove.

Verovanje v duhove je staro kot znana človeška zgodovina. Ljudje iz kamene dobe so pokopavali umrle na način, ki opozarja na to, da so verovali v duhove: odkriti so bili okostnjaki, obteženi s kamenjem. Verjetno so mrtve obtežili zato, da ne bi vstali iz grobov in tavalili naokoli.

Legende starih Grkov in Rimljanov so polne prikazni mrtvih. Grški duhovi so se recimo, tudi dosti bolj vmešavali v življenje kot je to značilno za sodobne zgodbe. Za večino grških duhov so verjeli, da so zlobni, nadlegujejo ljudi in povzročajo težave.

Prvi zapis o duhovih najdemo v epu o Gilgamešu, stari babilonski pravljici, napisani 2000 let pr.n.št. Zgodba pripoveduje o junaku Gilgamešu in duhu njegovega mrtvega prijatelja, ki se stalno pojavlja.

PRIKAZNI

Prikazni se najpogosteje pojavljajo v kriznih obdobjih. K temu je treba dodati, da lahko psihično obremenjen človek - včasih celo na robu smrti - nenadoma uzre ljubljeno osebo kot privid ali pa se oglasi njen glas.

Krizne situacije nastopijo ponavadi v tragičnih okoliščinah. Vojaki, na primer, lahko na bojišču v trenutku pred smrtjo zagledajo svojo mater ali ženo. Vendar tragične okoliščine niso vedno povod.

VRSTE DUHOV

- **DUHOVI, KI STRAŠIJO**

Te duhove je videti ob različnih časih, vidijo jih različni ljudje, čeprav gre za vedno istega duha, ki straši na istem prostoru. Zdi se, da živih ljudi sploh ne opazijo. Zanima jih samo prostor, po katerem strašijo. Duhovi so lahko tako ljudje kot živali.

- **DUHOVI ŽIVIH**

Zelo nenavadno je, da so med duhovi, o katerih poročajo, pogosto prikazni živih ljudi. Tako lahko nenadoma opazite duh sorodnika ali prijatelja, ki je blizu smrti ali pa se je znašel v težavah. Človek, katerega duh opazite, pa je takrat kilometre daleč stran. O običajno se pojavijo samo takrat.

- **KORISTNI DUHOVI**

Včasih se duhovi pojavijo zaradi posebnega razloga. Ti duhovi so prikazni mrtvih ljudi, ki se prikažejo zato, da bi opozoril žive ali pa ji predali kakšno

posebno sporočilo. Največkrat gre za znance ali bližnje prijatelje. Duh zelo redko govori, vendar že kako pokaže, zakaj se je pojavil.

POLTERGEISTI

Poltergeist je nemški izraz in dobesedni prevod bi se glasil: ropotajoči duh ali ropotajoči strah. S tem pojmom je opisan duh, ki ga nevidimo, ampak na svojo prisotnost opozarjajo z različnimi zvoki, šumi, trkanjem... Ta beseda je v rabi tudi v angleščini. Od drugih se razlikujejo po svojem »nastopanju«, po silnem hrupu in po tem, da začno predmeti letati po zraku.

Dejavnosti poltergeistov je kriva za dokaj vznemirljivo obliko nadnaravnosti, kot je recimo letenje skodelic in krožnikov po zraku.

Mnogi so prepričani, da so tudi poltergeisti duhovi, ki pa se ne obnašajo kot »normalni« duhovi.

Predmeti, ki se premikajo zaradi dejavnosti poltergeistov, se obnašajo mimo vseh pravil. Lahko so, recimo, prevroči, da bi jih prijeli. Lahko gredo skozi vrata ali okna, ki so premajhna za to. In, kar je še najbolj nenavadno, lahko kar izginejo v zraku.

O teh pojavih so pisali že v 12. stol. Pred tem so jih pripisovali zlobni moči, hudiču, ki je še dandanes nerazvozljana uganka.

Poltergeisti se v glavnem dogajajo ob prisotnosti otrok, starih od 12 do 16 let, čeprav ni jasno, zakaj. Ena razlaga je, da misli teh otrok povzročijo nastanek skrivnostne sile, ki je potrebna za dejavnost poltergeistov. Raziskovalci pravijo tej sili psihokineza - PK - kar pomeni, da gre za zmožnost premikanja predmetov, ne da bi se jih dotaknili. Če imajo prav in če PK obstaja, potem niso vpleteni nikakršni duhovi, ampak gre samo za stranski učinek PK energije.

ZBIRALIŠČA DUHOV

Duhovi naj bi strašili predvsem na prizoriščih smrti. Tako ni nič nenavadnega, da o številnih duhovih poročajo tam, kjer je izgubilo življenje veliko ljudi.

Morda pričakujete, da se na kraju katastrofe pojavi toliko duhov, kolikor je bilo v njej mrtvih. Vendar pa ni zmeraj tako: zaradi neznanih razlogov se samo nekateri umrli spremenijo v duhove.

Prav tako pa ne more vsakdo videti duha. Tisti, ki jih lahko vidijo, veljajo za ljudi s posebnimi duševnimi sposobnostmi.

ŽIVALI IN DUHOVI

Za nekatere živali je znano, da se dosti bolj zavedajo prisotnosti duha kot ljudje. Tako so lahko neverjetno občutljive za nenavadno vzdušje, ki vlada v obsedenih prostorih. Zaradi tega nekateri raziskovalci pri lovu na duhove uporabljajo tudi živali.

DUHOVI IN LEGENDE

Mitološki svet bajk iz antike in evropskega srednjega veka ter obdobja romantike je prava zakladnica duhov in nepojasnjenih pojavov, ki so znali

vlivati grozo v kosti. Na bajke je vede ali nevede pogosto vplivala vera v nesmrtnost duše.

Banshee, vila smrti, ki s svojim zavijajočim glasom oznanja prihajočo smrt, je zelo znana v zakladnici keltskih pripovedk. Novejši dogodki so pokazali, da je vila še kako živa tudi dandanes.

ČAROVNIŠTVO

Današnje čarovništvo ima komaj kaj opraviti s čarodejstvom iz pravljic, pa tudi ne veliko s srednjeveškim »copranjem«. Vendar izvirajo korenine sodobnih čarovniških kultov iz starega čaščenja narave in plodnosti. Tako kot vsi religiozni in drugi kulturi ima tudi čarovništvo svoje magične rituale; največkrat je namen teh obredov zdraviti in krepiti pripadnike kulta, včasih pa naj bi pomagali tudi k bolj mračnim in zlobnim ciljem.

Mogoče gre malo zato, da današnji ljudje, ki živijo v svetu polnem vojn, socialnih in drugih nemirov.